

VENDÉGLŐSÖK LAPJA

VENDÉGLŐ-, SZALLÓ-, KÁVÉSIPARI ÉS KÖZGAZDASÁGI SZAKLAP

M. kir. postatakarékpénzt. csekksz. 45.255
Megjelenik havonta kétszer, 5-én és 20-án
Előfizetési díj félévre 150.000 K (12 pengő)

ALAPÍTOTTA:
I HÁSZ GYÖRGY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, IX., VIOLA UTCA 3. SZÁM
Telefonszám: „József“ 22—81

Az idegent

most már ütök-verik, nyúzzák, gúnyolják és üldözik Franciaországban, fölborítják autóit, vásárlásaiban sokkal magasabbra emelik neki az árakat, mint a bennszülötteknek. Ott tart az idegenüldözés a francia városokban, hogy az „idegenek“, az angolok, amerikaiak kénytelenek belga jelvényeket viselni és belgáknak kiadni magukat, mert csak így engedik meg nekik az idegeskedő franciák, hogy keresztüljárhassák Franciaországot.

És Páris ma is 25 százaléknyi állandó idegenáradatban úszik, 4 és félmillió lakosából több mint egymillió az idegen, a látogató! És a francia vidékeken akár álarccal, álnevekkel és hamis nemzetiségi jelvényekkel is, de minden áldozatok árán meg akar rekedni az idegen, szinte reszketve kér engedélyt arra, hogy a francia szállodákban, vendéglőkben, mulatókban és üzletekben hagyhassa a pénztét.

Furcsa irigységgel bámulunk erre a francia csodára mi magyarok, akik képtelenek vagyunk odáig vinni a dolgot, hogy akár mutatóba is kapjunk egy-két — Franciaországból kivert idegent.

Pedig nálunk ugyancsak jó dolga volna az idelévőd idegennek. Ezer kedvezményben lenne része, a rendelkezésére állának a hivatalos fórumok, a szakkörök és a mi kitűnő magyar közönségünk, amelyek az idegenimádása nem egyszer, szinte túlzott arányokban is megnyilvánul. Tejbenvajban furdetik nálunk az „idegent“, ezer jóval csalogatják ide is, oda is, úgyhogy teljesen érthető az a felsóhajtás, amely az *Idegenforgalmi Szövetség* legutóbbi tanácskozásán elhangzott.

— Ha nem lennék véletlenül magyar, akkor — idegen szeretnék lenni Magyarországon!

Ma már jelentékenyen enyhültek azok a szerencsétlen akadályok is, amelyeket a furcsa adózási rendszer, a belpolitikai ellenőrzés, meg a vízum és vámkezelési zavarok gördítettek az idegenforgalom elé. De hol tartunk még mi attól, hogy bungkóttal se tudjuk kiverni a hemzsegből és pénzszórtó idegeneket az országunkból, mint most a franciák teszik?

Ehhez bizony legalább sok évtizedes agitáló, lelkes munka, a magyar föld gyö-

gyítő, kulturális és szórakoztató kincseinek a teljes feltárása szükséges. Csüggedetlen vezetők, ötletekkel teli és áldozatkész nagyságok kellene az idegenforgalmunk élére, mindenképpőt pedig a hivatalos államhatalmi tényezőknél az elismerése a magyar szállodai, kávéházi és éttermi, meg vendéglői ipar iránt. Csak a mi szak-

köreinken keresztül lehetséges ideszoktatni, idecsalogtatni és itt tartani az idegent, nélkülünk hiába vannak kiállítások, Szent István napok, koronázási és egyéb ünnepek.

Öröndetes, hogy az illetékes körök megindultak végre ezen az úton, a megismerés és a megértés útján — felénk!

A vidéki vendéglős és korcsmáros bajai.

Mit kell tárgyalni a vendéglőskongresszuson?
Egy falusi vendéglős hozzászólása. — Javastatok az orvoslásra.

Minthogy az augusztusi kongresszuson részt nem vehetek, így kérem e soraim nyilvánosságra hozatalát legelőször ügyeinkben, elsősorban falusi vendéglősök érdekében, mert magam is az vagyok.

Falun a *fogyasztási adókezelő* a parasztbíró, vagy annál nem sokkal több érzékkel rendelkező jegyző, ezek azután a korcsmárosoktól beszedik irgalmatlanul a fogyasztási adót. De már többi ilyen adó-alanyoktól nem, mert a legtöbb esetben kétharmada a falunak rokonságokból áll, azok aztán nem fizetik be a fogyasztási adót. Így mi, falusi vendéglősök, akikre az egész adótehér jut, azon az állásponton vagyunk, hogy a fogyasztási adó *újból az állam kezébe*, a fogyasztási adó alá eső bort pedig már a borkereskedőknél vegyék be, ahonnan azok az elemek, melyek a fogyasztási adót ki akarják kerülni, eddig más címek alatt adófités nélkül elviszik és otthon nem jelentik be.

Ezt természetesen a korcsmáros nem teheti meg, mert azt ismerik és akármelyik paraszt feljelenti, ellenben az *egyik paraszt a másikat nem árulja el*, így az olcsón és az adót kijátszva juthat italhoz.

Intézkedni kell, hogy aki borkereskedőnél vásárol, az köteles legyen igazolni személyazonosságát és *pénzügyi közege legyen odaállítva azt ellenőrizni*, vagy a nagyerkeskedőnek ne engedték meg 50 literen alul bort kiszolgáltatni és palackozni. Akkor mindjárt megszűnnek az ilyen kijátszások.

A *termelőknél adott eladási engedélyre* vonatkozólag pedig vételessé fel nálunk a bor mennyisége és amikor eladnak belőle, mindannyiszor kötelesek legyenek azt jelteni. Az ellenőrzéssel megbízottat a termelőkimérő köteles hasznodíjazni és *ugyanazokat az adókat fizesse* ő is, mint a korcsmáros.

A *zárórt* vidéken legalább éjjeli 12 órában kell megállapítani, a *zeneengedélyeket* pedig, mint azelőtt is, a korcsmárosnak kiadni, mert az egyesületek, bármilyen társadalmi címűk legyen is, visszaélnék vele. A falusi mulatókban a csendőrséget oda kell mindig rendelni, hogy az állandóan a mulatság színhelyén tartózkodjék és minden rendzavarást jókor megátoljon.

A *korcsmári hitel* viszont bármekkora összegű lehessen is, az perelhető legyen. Aki bármit rendel és elfogyasztja és csak azután mondja be, hogy adós marad, az *csalónak* minősítették és a törvény szigora szerint legyen büntetve. Aki részegség ürügye és leple alatt mindenféle kihágásokat elkövet, szigorúan büntetessék, akkor meg fog szünni az, hogy mindenki *erkölcsrontónak* nézze a korcsmárost. Ha pedig a törvényhozás ezt tőlünk megtagadja, akkor álljunk mi össze és léptessük életbe az előre való azonnali fizetést gyanús esetekben. A hitelt bárkivel szemben szüntessük be s az éneklést a korcsmában tiltsuk be. A szaktársak közül ne tegye meg azt senki, hogy elmenjen és bizonyos célból borokat fizessen, csakhogy öhozzá menjenek a vendégek, szóval: teljesen korrekt álláspontra helyezkedjék minden szaktárs a többivel szemben. Ha a borkereskedők a mi rovásunkra kismértékben is adnak bort, azokat bojkottáljuk és járásonkinti *közös borpincélt* tartunk részvényalapon. Ahol élelmiszert is árúsítanak olyanoktól az italmérés vételessé el.

A *vasutasok borbotyuzása* szüntessék meg, úgyhogy azok a vasutasegyenek, akik 10 km.-nél messzebbre utaznak, ugyanazt a vasúti díjat tartozzanak fizetni, mint a többi közönség.

Követelendő a forgalmi adó eltörlése is. Az összes szakmabavágó ügyekben *egyöntetű eljárásra* van szükségünk egyforma árrakkal, mert ha mi összetartunk és némileg egységesen eljárunk a publikummal szemben, akkor nem fog tudni a rosszkaratú társadalom a mi bizalmunkkal úgy visszaélni, mint eddig.

Mert ha egyik korcsmárosnál sem kap hitelt az ivó, akkor nem tudja azt mondani: *elmeleg* a másikhoz, ott majd kapok adósságra is bort! Ha így lesz, akkor az ivó megint visszajön és néhányszor fizet. Azután újra megpróbálkozik a hitellel, mert én nem hiszek benne, hogy a hatóság fog bennünket pártolni.

Erre az volna a javaslatom, hogy *ipartestületeink* legyenek hivatva úgy az engedélyeket, valamint az ilyen peres ügyeket elintézni, mert az eddigi módszer szerint csak a kizsákmányoltjai vagyunk az államkincstárnak, jogunk ellenben nincs semmi. Pláne *mi, falusiak* vagyunk kiszolgáltatva teljesen egy tudatlan parasztszféra önkényének.

Igy alakult ki mostan az, hogy ők mindenféle fajta *gazdakör, tüzeltő, levele, kath. egyletek* stb. tömörülve, kizárólag csak egyesületeik címére adják ki a *zeneengedélyt, a pénzügy-ország* pedig kiadja az *ítalmérési engedélyt* nekik és így azután a korcsmáros nézheti hogyan csinálnak horribilis hasznú üzleteket ezek adózat nélkül. Viszont nekünk le nem szállítják az adót, ha mindjárt térden csúszunk, még akkor sem.

Ha azután a hatóság ezen bajaink nem segít, akkor léptessünk *represszáliákat életbe*, amint fent vázoltam, a társadalommal szemben. Mert ahogy tudnak a merkantilisták nyomást gyakorolni a kormányra — ha mi *egységes frontot* teremtnék, akkor velünk is fognak *okosn tárgyálni*, de így, az eddigi állapot szerint *nem is állanak szóba velünk*.

Hisz most a városi vendéglősnek derrogál a *falusi korcsmárossal* érintkeznie és így akárhány száztárs van, az mind annyi félre is szalad. *Emiatt nincs eránk*, le vagyunk nézve és utolsó társadalmi osztálynak tekintve, amelybe mindenki beletörülheti piszkos bakancsát!

Szorgalmazni kell minden szaklapban az *agilis és üyen értelmű tömörülést*, mert másképpen ezen szakma sok érdeme férfיא és családja a legnagyobb nyomorba fog jutni. Akik vannak a szakmánkban gazdag kartársak, alapítsák meg ezt a beszerző- és pincerészvénytársulást és így lehetővé teszi azon kartársaknak a felségítését, akik eddig valamilyen borkereskedő karmai között vergődnek. Akkor majd fognak tudni *egységes bört és árakat* fenntartani és megnyerjük az erkölcsi elismerést és hatalmat is és nem fog bennünket senki utolsó páriánknak nézni.

Kartársi üdvözléssel
Király János vendéglős
Nagygyencs (Vas megye).

Elhalasztották a vendéglőskongresszust.

A vendéglősök és korcsmárosok augusztusi nagygyűlésének rendező-bizottsága a napokban tartott ülésén *Somló Sándor* ú. alelnök bejelentette, hogy *Almássy László* dr. nemzetgyűlési képviselő elfogadta a védőnokséget.

Több oldalról felmerült kívánság következtében, továbbá, mivel a kereskedelemügyi minisztérium a kongresszus vidéki tagjai részére kedvezményes vasúti utazási jegyeket nem engedélyezett, mert a kongresszus nincs valami kiállításal kapcsolatban, az országos kongresszus napját *augusztus hó 4-ről augusztus hó 18-ra áthelyezte*. Miután a Szt. István ünnep alkalmával a magyar vasutakon jelentékeny kedvezmények vannak érvényben, úgy minden távol vidéki kongresszusi résztvevő úgy oszthatja be Budapestre való utazását, hogy utazási kedvezményben részesülhet. Erre vonatkozólag minden vasúti állomáson útbaigazítással szolgálnak.

A rendező-bizottságnak eddig a következő ipartársulatok és szakosztályok jelentették, hogy a kongresszus megtartását szükségesnek találják és arra küldöttüket már bejelentették: *Békéscsaba*i vendéglősök szakosztálya, *Budafo-*kon és vidékén működő fogadósok, vendéglősök és kávéos ipartársulata, *Budapesti Korcs-*márosok ipartársulata, *gyulai* vendéglősök szakosztálya, *kecskeméti* vendéglős ipartársulat, *keszthelyi* vendéglős, kávéos és korcsmárosok csoportja, *Kispest-Pétszentlőrinc* vendéglős és kávéos ipartársulata, *makói* vendéglősök és italmérők szakosztálya, *mezőtúri* vendéglősök és korcsmárosok szakosztálya, *nagygyarosi* vendéglősök szakosztálya, *Nagykátá* és környéke vendéglősei és korcsmárosai, *nyíregyházi* vendéglősök és rokonszakkabell iparosok ipartársulata, *oroszlói* vendéglősök, szállodások és korcsmárosok ipartársulata, *pestszékesi* vendéglősök és korcsmárosok ipartársulata, *Szent-*

endre és pomázjárói vendéglősök csoportja, *szolnokmegyei* szállodások, vendéglősök, kávéfok és korcsmárosok ipartársulata, *szombathelyi* fogadósok, vendéglősök és kávéos ipartársulata, *tolnavármegyei* iparosközség vendéglős szakosztálya, *újpesti* vendéglősök szakosztálya, *váci* vendéglősök és korcsmárosok szakosztálya, *veszprémmegyei* vendéglősök és korcsmárosok szövetsége, továbbá jelentkeztek *Balassagyarmatról*, *Mezőkövácsházáról*, *Csepelről*, *Sorok-sárpáteiről*, *Tószegről*, *Dombóvárról*, *Medgyesegyházáról*, *Battonyáról* stb., stb.

A kongresszusi tanácskozás befejezése után a Pósch-féle étterem külön helyiségében (VII., Dohány ucca 20.) társasbéd (étlap szerint) lesz, onnan 3 órákor indulás Kőbányára, a Fővárosi Söröződe megtekintésére. Augusztus 19-én délelőtt 9 órákor pedig a Gellért térről a helyi-érdék villamossal a kongresszus résztvevői Budafokra indulnak az állami borpince megtekintésére. Ezeket a kirándulásokon minden kongresszusi résztvevő és családtagja részt vehet. A kongresszus részvételi jegye ez okból gondosan megőrzendő.

Italmérések és kávéházak női alkalmazottainak ellenőrzése.

Írta: Kiss Árpád rendőrtanácsos.

A nyilvános italmérések és kávéházak közrendészeti és közegészségi ellenőrzése alkalmával szerzett tapasztalatok felvetik azt a kérdést, hogy a nyilvános italmérőkben s kávéházakban alkalmazott nőszemélyek működését hogyan szorítsa a rendőrhatalóság arra a térre, melyen nem jöhetnek összeítkezésbe a közérkölség szabályai?

A helyzet ma a legtöbb vidéken az, hogy a vendéglőkben, korcsmákban s kávéházakban alkalmazott pincérnők és felirónók az üzlet cégére alatt nemcsak hogy keresetszerű magánipart folytatnak, hanem attól sem idegenkednek, hogy a mulató vendégeket lerészegítsék s kifosszák. A lelkiismeretlen engedélyes, vele összejárzó női alkalmazottai s akárhányszor a zenész is kivélti hálózat a könnyelmű mulatókra s a törbcsált könnyelmű mulatók már későn ébrednek.

A női alkalmazottak járandósága oly csekély, hogy abból nem tudnak megélni, tehát az engedélyes tudtával keresetszerű üzelmekre vannak utalva. E szükséghelyzetnél fogva az üzlet cégére alatt valódi foglalkozásukat takargatják. A pincérnők, kik az illető iparág körében munkálkodnak, még ma ipari alkalmazottaknak minősülnek és a Munkásbiztosítói Pénztár köteles tagjai. Az ipari jogosítottaktól követelt erkölcsi megbízhatóság, mely előfeltétele az ipar gyakorlásának, feltételezi, hogy e tekintetben az alkalmazottak is szigorú elbírálásban részesüljenek. A közönséget pedig egyenesen meg kell védeni attól, hogy nyilvános mulatóhelyen ilyen erkölcs-telen személyek férközhessenek közelébe. A némely helyen bevezetett

az a gyakorlat, hogy a pincérnőket és felirónókat egészségi lappal látják el, még rontott a helyzeten,

mert téves felfogás miatt az egészségi lappal ellátottak az időelő, a keresetszerű mulatást szabadon üzik s így

egy személyben ipari alkalmazotti és kéjnői állást töltönek be.

Igaz, hogy az 1922/502. sz. N. M. M. rendelet akként intézkedik, hogy italmérési üzletekben az italokkal való elbánásra, vagy a fogyasztók kiszolgálására alkalmazott egyéneket, nehogy az e rendeletben felsorolt veszélyes betegségben szenvedjenek: a rendőrhatalóság szakközegével bármikor megvizsgálhatja. Ez a rendelkezés azonban nem jelenti azt, hogy az orvosi vizsgálat alá vont nő titkos üzelmeket folytathat.

A vendéglőkben és korcsmákban alkalmazott pincérnők állásai ma már megszüntetnek tekintendők s ezért a szolgálati viszonyt fel kell bontani általában. A vendéglői ipar képesítéshez van ugyanis köve s az iparos köteles oly segédmezélyet alkalmazni tanoncszerződés vagy munkakönyv alapján, amely a jogosítvány elnyerésére törekszik, mely az ipari foglalkozásban szakismereteket kíván szerezni.

A vendéglői iparban tehát pincérnő nem alkalmazható,

mert az ily alsóbrendű kiszolgálás nem minősíthető ipari foglalkozásnak. Ez állás teret vesztett

már akkor, mikor az 1921. évi 94.453. sz. B. M. rendelet 5. §-a büntetés terhe mellett tiltotta az italmérő üzletekben alkalmazott női személyeknek, az üzlet cégére alatt folytatott erkölcs-telenséget, vendégek közé leülést és vendégeket együtt való italfogyasztást. E rendelkezések szigorú ellenőrzése mellett a női alkalmazottak vendéglőkben és korcsmákban tulajdonképpen elvesztették munkakörüket. A rendelkezés az emelt mulasztásokért az engedélyest is felelőssé teszi, mint részes. A vármegyei szabályrendeletek szintén több helyen kimondják, hogy a bordélyházakon kívül keresetszerű üzelmét folytatni tilos.

Addig is tehát, míg az italmérő üzletekből a pincérnőket ki nem tiltják, a keresetszerű erkölcs-telenségtől őket a büntető rendelkezések alkalmazása mellett el kell rentenni.

A kávéházakban alkalmazott felirónók az 1922/502. sz. N. M. M. r. 6. §-a szerint csak italok kezelése, vagy fogyasztók kiszolgálása esetén vehetők orvosi ellenőrzés alá. Minthogy pedig e foglalkozási kör e ténykedésektől teljesen el nem választható, a közönségi megnyugtatása érdekében kell őket időszaki orvosi ellenőrzés alá venni. Semmikép sem szabad azonban itt sem megtérni a keresetszerű erkölcs-telenséget, tekintettel az 1921/94.453. sz. a. kiadott B. M. rendelet 5. §-ára és

szigorúan földzeni kell azt az erkölcs-telen vállalkozást, hogy üzleti cégér alatt az alkalmazott valóban keresetszerű üzelmét folytasson,

s ezt a tulajdonos azért túrje, mert nem ad megélhetést biztosító fizetést, olcsó munkaerő beállítás mellett anyagi előnyök érdekében forgalmat biztosítson magának s az alkalmazottat kitaszítsa az erkölcs-telen útra.

E szempontok figyelembevételével vélem a felvetett kérdést közmegelegedésre megoldani és a még sok vidéken, különösen a kétebani hírv másodikrendű kávéházakban és vendéglőkben dívó s a jobbjelű közönség kritikáját kihívó erkölcs-telen üzelmeket kiküszöbölni.

Mikor kerülnek forgalomba a váltópénzek? A pénzügyi kormány a bankok kérésére tudvalevőleg változtatott eredeti tervén és a korona-bankjegyek lebélyegzésére készült. A bélyegzést, hírv szerint, még a jövő hónapban megkezdik, úgy hogy a lebélyezett bankjegyek az ősi hónapokban forgalomba kerülnek. Ezzel kapcsolatosan terjedt el a hírv, hogy forgalomba hozzák a már elkészült váltópénzeket is, abból a célból, hogy a kötelező pengőszámlásra való áttérést könnyebbé tegyék. Most arról értesülünk, hogy az új váltópénzek január elseje előtt nem kerülhetnek forgalomba. A pénzverde elkészült ugyan az 50, 20 és a 10 filléres váltópénzek egyrésztével, de a nagyobb címletek még teljesen hiányoznak és ezeknek technikai előkészítése is sokkal hosszabb időt vesz igénybe, semhogy újév előtt forgalomba hozhatók legyenek.

Függeszék föl a Szent István ünnepek alatt a kávéházi zárórát.

Féllárú lesz a vasút és a hajó Szent István hetében. — Kiállítások Budapesten.

A *Budapesti Kávésok Ipartestülete* nevében *Kovács József* ipartestületi alelnök és *Havas Nándor* dr. titkár kérvényt nyújtottak be a belügyminiszternél, amely szerint

a Szent István hétre a kávéházak zárórájának a felfüggesztését kívánják.

A kávéipartestület kifejtette a beadványban, hogy a Szent István hétre történt körültekintő és szorgos előkészületi munkálatok ma már azt mutatják, hogy

a főváros forgalma augusztus 15. és 25. között hallatlanul megélenkül

s erre való tekintettel indokolt a kávéházi záróra megszüntetése. Ráműtattak arra, hogy a várható nagy tömegforgalom mellett előrelátó hatólag

igen sokan fognak az utcára szorulni, mert a főváros lakásvizsgálói sokkal hátrányosabbak, mintsem a Budapestre zarándoklók nagy sokaságát el lehetne helyezni.

Bizonyos, hogy igen sokan fognak az utcára szorulni, akik az időjárás minden lehetőségének ki vannak téve. A multban is számos eset volt, amikor az ilyen tömegforgalom folytán elhelyezni nem bírt idegenek

a kávéházakban találtak pihenést és védelmet.

A *Kávésipartestület* reméli, hogy a záróra felfüggesztésére irányuló kérelmét a belügyminisztérium okvetlenül teljesíteni fogja, annál inkább, mert azt a székesfőváros *Idegenforgalmi Hivatala*, valamint a *Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara* is a legmelegebben pártolják.

A Szent István-hét sikerének előmozdítására nagy előkészületet tesz a vasút és a hajózás. Az Államvasút igazgatósága elhatározta, hogy a Szent István hét alkalmából Budapestre utazók részére úgy a gyors-, mint a személyvonatokon az összes kocsiosztályokon való utazáshoz úgy a saját, mint a kezelésében lévő vasúti vonalakon

féllárú menetjárt engedélyez.

A Budapestre való utazásnál megváltozott egész menetjegy térítjegyül fog a visszautazásnál szolgálni. Ezt a kedvezést bárki, minden igazolás nélkül, a határállomásoktól kezdve is igénybeveheti a következő feltétellel: a felutazásra

Mein Gyula

kávébehozatala

Postacsomagokat 5 kg-tól kezdve
(vizes és cukor kivételével) vi-
dékre bérmentő száll-
tunk — Kérjen ár-
jegyzéket!

BUDAPEST, IX., Dandár-utca 15.

szolgáló jegy augusztus 17-én, 0 órától kezdve érvényes bármely olyan vonatra, amely augusztus 20-án délelőtt 9 óráig megérkezik Budapestre. A visszautazás kedvezményét azok élvezik, akik legkorábban augusztus 20-án délután elhagyják Budapestet és augusztus 24-ének 24. órájáig megérkeznek eredeti állomásukra. Az utazás útközben nem szakítható meg, s a gyermekek külön kedvezésben nem részesülnek. Ugyanígy kedvezésben részesülnek azok, akik a *Magyar Folyam- és Tengerhajózási Rt.* vagy a *Dunagőzhajózási Társaság* hajóival érkeznek Budapestre. Ezeknek azt a külön kedvezést is adják, hogy a jegyek már *Béctől* kezdve féllárúak.

Itt említjük meg, hogy augusztus 18-án fog Budapesten megnyílni az *Országos Borkiállítás*, amelyre kamaráik útján meghívást kaptak az *osztrák, lengyel és német borkereskedők* is.

E kiállítással karöltve többtermelési be-
mutató is megnyílik,

nagyszabású nemesített vetőmagkiállítás, amely képekben és eredeti termésreményekben fogja bemutatni például az úgynevezett rozsdálló búzákkal elért eredményt, ami az idei nedves időjárásban nagyon aktuális.

Egy kávéházi takarítónőnél, aki egymilliárd koronát nyert sorsjegyen.

A falujában földet és házat vásárolt. — Most naphosszat a rádiót hallgatja.

Jászladánynak ma apraja-nagyja sorsjegyet vásárolt mióta *Muhí Mihály* né, a pesti *Pátria-kávéház* takarítónőjét olyan nagy szerencse érte, hogy egy milliárdot nyert sorsjegyen. Muhiné a szerencsés nyerés után *hazaköltözött falujába, ahol földbirtokot vásárolt.* Jászladányi poros, kétutcájú jászági falu.

A legrozsabb utú mellékutcában végre a Muhiné házához érünk. Amolyan inkább Isten kegyelméből, mint téglából épült falusi ház, két szoba, kamara. Csak egyben különbözik a Muhiné rezidenciája a többi falusi házaktól. A Muhiné házteléből, pont a kereszt mellett, egy antenna-tartó rúd nő ki. Az antenna másik vége az istállóra van szerelve, rádiója van az egykori kávéházi padlómosáson.

Belépek a kis kertajtón. Kérgeslábú, sáros, mezítáboz, barna arcú, kontyos parasztszönyörű áll előm.

— Muhinét keresem.

— Én vagyok — mondja egyszerűen.

— Két unokám van és az első vejemtől, aki földműves — tart a beszélgetés —, most is a mezőn dolgozik, a földünkön, amit az új pénzemen vettem. Tizenhat hold kérem; felesbe dolgozza meg a vöm, az állattartás is felesbe van. Enyém a tehén, óvé a szaporulat.

— Hát mi mindent vásárolt, nénikém?

— Előbb férhez adtam a lányomat.

— No!... jó férjet kapott?

— Jót, mer egészséges. Az a jó. Mikor híre futott a szerencsémnek, sok kérője akadt a lányomnak. A fiatalabbnak, teccik tudni, mert az öregebb már régen asszony. Tőle van ez a kis unokám. Ez a szép. Gyárás Ágoston lánya... Hát mondom, sok gazdag kérője akadt, a lányom gondoskodott is, de azért a régihez ment mégis. Egy szegény borbélyegényhez, *Kilicsekhez*.

— Mennyi hozományt adott a leányának?

— Semmit. Csak borbélyboltoz rendeztem be nekik. Piperés. Hatvan millióért. Benne lünek kettesben. A vöm beretvél, a lányom manikűröz...

VII. RÁKÓCZI-UT 60

Végül azt a hatalmas kulturmunkát, melyet a *Nemzetközi Embervédelmi Kiállítás* végzett, fokozni fogja, mint értesülünk, az, hogy a kiállításnak tisztán tudományos részét az *Iparcsarnok* mögött levő épületben egyesítve Szent István hetén át augusztus 23-ig fogják nyitva tartani.

— A másik lányának mit vett?
— Montam már. Födét felesbe... Meg rádiókn is van. Négylámpás. Hallgathatják.

Más témára térek.

— Hol az ura?

— Nem vagyok vele. Huszonkét éve. Kubikos volt.

— Nem jelentkezett mikor híre ment a szerencséjének?

— De. A bátyja vót itt küldöttségbe. Azt üzente, jó ember lesz ez tán mindig, csak vegyük vissza... Azt üzente, hogy ha huszonkét esztendeig nem gyött, most se gyöjjön.

— Mennyi pénze van még?

Muhiné nem felel rögtön. Gondolkodik. Vagy szégyenli, hogy kevés, vagy titkolja, hogy sok.
— Kétszáz. De eslejen kihozom a bankból... Födét veszek rajta.

Megkérdeztem még, hogy a vői hol laknak.

— Együtt lakunk — felelte. — Itt a házunkban. Meg együtt is főzünk...

— Medig játszott sorsjátékokot?

— Mióta a *Pátria-kávéházban* takarítottam. Őt esztendeje. De többet nem. Elég vót.

És úgy látszik, elég jól jövedelmezett is.

A képzítés *Csehszlovákiában*. A csehszlovák kormány törvényjavaslatot terjesztett a képviselőház elé, amellyel a vendég- és italmérő ipar képzítését köztét mondja ki. A képzítés kötelezettsége csak 5000 lakosnál nagyobb lélekszámú városokra, úgyszintén — a lakosság számára való tekintet nélkül — a vasúti vendégülöskökre, turistá szállókra, fürdő és búcsúhelyekre terjed ki. A képzítés tanonczionizálvánnyal és 3 évi segédmunka igazolásával lehet megszerezni. Ezt az igazolást pótolja a sörgyártásban elöltölt, vagy pinceszteri minőségben folytatott 6 évi tevékenységről szóló munkaadói igazolvány. A tanonczót pótolja a brünni vendég- és italmérő ipari szakiskola kéteses tanfolyamának elvégzése. Azok, akik a törvény életbe lépése előtt vendég- és italmérő-engedélyt nyertek, vagy pedig mint felelős üzletvezetők, vagy mint bérlők ezt az ipart gyakorolták, végül pedig legalább hat éven át mint felszolgálók, szakácsok, pinceszterek, stb. működtek, képzésüket igazolni nem tartoznak.

Virágok és növények a vendéglői és szállodai üzemben.

A legolcsóbb és legművészebb elegancia. — A „kopasz üzemek” átalakítása növények, virágok által és a jóvő.

Nincsen nép, amely a fejlődés kezdetleges stádiumán túlhaladva, nélkülözni tudná a növényt, a virágot, az életet szépiőt és díszítő virágkultúrát; és ha ez a hajlam a különböző népeknél temperamentumnak, életfelfogásnak, a kultúrának fokozata, tradíció és éghajlat szerint váltakozó, egészben véve mégis csak általános és nemzetközi. Hol van a világban lakás, kellemes otthon, egy helyi ünnepélyes összejövetelre, vagy csak nyugodt élvezésre is, ahol nem a növényzet, a virág adná meg annak külső báját.

Igy az internacionális szálloda, étterem, vagy egyszerűbb és díszesebb vendéglő is már önmagától a vendégek rendelkezésére bocsátotta a virágdíszet és ugyanígy áll szolgálatában a vendéglői és szállodai üzemek az asztalon elhelyezett virágcsokor, az épületeket körülövező udvar, sőt a jól tagozott kert és park is, amely a kertészeti művészetek minden fajtáját képviseli. A mai kollektív látogatók előszeretettel keresnek fel oly helyiségeket, ahol gondozott kertek és parkok hívogatóan egészítik ki a társasstermeket, ebből következnek, hogy új vendéglők, éttermek, szállodák létesítésénél mindenkor alkalmas terepeket jelölnek ki kertek részére. Ha például — mint gyakori esete a gyógyfürdőknek — már régiesebbek kertek állnak rendelkezésre, úgy nem lesz nehéz a helyhez alkalmazkodó ízléssel elhelyezett ültetvények, kertészeti különlegességek, a különös újabb követelményeinek megfelelően átalakítani: úgy mint üdüihelyek részére szíles terepek kijelölése, lugasok, terraszok, medencék és ehhez hasonlók elhelyezéséről gondoskodni.

A díszítési eszközök kiválasztásánál szerepe van a vendéglőnek vagy szállodának is, amely-

nek jellegétől függ, hogy az illető terep minő gondozásban fog részesülni. Természetesen legnagyobbat hatással a vendéglői vagy szállodai kertnél az üdeség, színpompa és tisztaság. A gyakorlati kivétel lehetőség szerint a gondozást vagy egyszerűsítik s ezáltal viszont a kiadásokat csökkentik vagy emelik.

Hogy kellő eredményt lehessen elérni a *kertervezésnek*, ez irányban is alapos szakutudással kell rendelkeznie. Fontos körülmény — különösen régi ültetvények átalakításánál — a gyorsaság, mellyel el kell járni, hogy az újja lett kertészre ne lássék meg az újszerűség. Hogy a vendég jól érezze magát az éttermi vagy szállodai kertben, annak előfeltétele, hogy a kert valami tőkéletes, teljes zöldség a benyomását keltse, így néhány szál hitvány gyeppel vagy palánta nem elégíthet ki. Itt megint a kertész művészetére van szükség, aki növényi és egyéb eszközök segítségével a kívánt hatást megadhatja. Erre sok mód van, de azok helyes alkalmazása külön művészet, amely ügyes kezű és szakképzettéget kíván.

Hogy minő műveket futtatunk be futó növényzetrel, hogy mikor alkalmazzunk bokrokat, mikor van szükség gyorsan növő füves telepekre, hova helyezzünk el dísztrágyákat mikor és minő virágokat alkalmazzunk, ezek mind oly kérdések, melyekre általánosságban válaszolni nem lehet. Minden esetben azonban úgy a felsorolt, valamint egyéb ezer módozat segítségével a környezetnek számtalan változatát lehet előidézni. Különös tekintettel kell lennünk mégis a kertek alkotásánál a közönség életmódjára is, hogy az mindenképpen jól érezze benne magát.

Mentől magasabb igényű és válogatottabb a közönség, annál inkább kell eltérni a megszokottól, a mindennapitól és bizonyos művészetet kell igyekezni megvalósítani. Ez ismét oly feladat, amely ügyes kezűt kíván, tekintve,

hogy ennek megvalósítása különösen fényűzési kérésknél érvényesül. Ezen utóbb említett ültetvények különösen a nagyvárosi szállodák közönsős udvarán, szűk terepeken találnak majd elhelyezést. Ebből aztán természetesen már az építésznek is van hozzászólása. Az építkezéseknél növényzetet való díszítésre által az ország szépségeinek még jobban ki kell domborodniuk és esetleg azok csúlságainak el kell tűnniük. Feltétlenül tévedésen alapszik azon felfogás, hogy a nagyvárosi éttermek, szállodák udvarainak mind bandilis benyomást kell kelteniük és nevelés, ha néhány közönséges bokron kívül más növény ugyan nem díszíti az udvart, mégis az arra nyíló ablakok szobáit „*kerthe nyíló szobáknak*” nevezik el.

Gyakran szokásos különösen nagy éttermeknél az udvar fölé *tehető emelni*, amely által azután a fűtési lehetőségek is tér nyílik olyannyira, hogy tropikus növényzetű vagy japán kertek utánzatait lehet itt megvalósítani, ezek a lehetőségek azonban ma még alig vannak nálunk kihasználva. A különös alakzatú bokrok és különösen fenyeők alkalmazásával a legérdekesebb alakítások lehetségesek, amelyek azután az egész étterem, vendéglő vagy szálloda hírnevét közismertté tehetik és ritka vonzerőhöz juttatják.

Hasonlóan átalakíthatjuk a vendéglő vagy szálloda belső termet különös alkalmak esetén (pl. jólékonycélú ünnepélyek, kiállítások alkalmánál) oly termékké, amelyeket az ott megforduló vendégsereg felélesztett illúzióját *forma pompás parkrészeknek* vél. Látjuk tehát, hogy a növényzet akár mint fa, vagy bokor, vagy virágdíszként alkalmazva a modern vendéglői éttermi és szállodai üzennél igen nagy szerepet játszik.

Már egy kis vidéki vendégfogadó is sokkal barátságosabb benyomást kelt, ha néhány fa árnyékolja, mintha csupasz, kopasz falait mereszti a vendégre. És ezt a hatást sokkal nagyobb mérvben kifejlesztve, megtaláljuk a nagyszabású nagyvárosi éttermeknél, szállodáknál is, amelyek a vendégeknak a megfelelő parkot vagy fedett udvart nyújtják, vagyis röviden kifejezve: megadja a kényelmes, aránylag legolcsóbb és legmegnyerőbb eleganciát. (D. H.)

Kertiszékek

asztalok, teljes vendéglői berendezések,

kuglibábok és lignum-sankum-golyók, billárdok, alpakkaárúk

FRIED

Budapest, VII., Király utca 39.
Költségvetés és árjegyzék díjtalan!

Boreladás

Gróf Károlyi László uradalmában, Újpest, telefon: Lipót 920-14

állandóan kapható, kisebb tételekben is, siller és fehér úbor

Megindul az óvadékhaború a szálló- és étteremtulajdonosok és alkalmazottaik közt.

Heves támadások a szállodások és vendéglősök ellen. — Ki az óvadékuzsorás? A tönkrement üzemek és az elvesztett óvadékok. — Törvénytervezet készül!

A fővárosi és vidéki vendéglői üzemek az utóbbi időben egymásután mentek tönkre. A régi tőzsedeboltok helyén megnyitott sörcsarnokok, kimerészek, borpincek legnagyobb része hitelből rendezkedett be, abban a reményben, hogy az üzlet sikerül és majd törlesztheti az adósságot. Ez azonban csak igen kevésnek sikerült. Kis és nagy vendéglők egyaránt súlyosan érzik a pénztelenséget, a fogyasztóképeségnek csökkenését, de legnagyobb a válság a nyári vendéglőkénél, amelyek az esős, hideg május és június valósággal megtizedelt és csak a régi, jól megalapozott vendéglőkre virrad fel a kánikula várva-várt, forró napja.

Sok vendéglő elhullott és romlásukba magukkal rántottak olyan egzisztenciákat is, akik a vendéglő megszűntével nemcsak állásukat veszítették, hanem özszeokporpogatót pénzcsekéjüket is és most a leghalványabb reményük sincsen arra, hogy újra állásba juthassanak. A főpincérek, az üzletvezetők, a portások, ruhatárosok és a többi vendéglői alkalmazottak hatalmas serege siraitja pénzt és kér védelmet a hatóságoktól.

Ismeretes, hogy a vendéglők csak úgy szerződtek az alkalmazottakkal, az azok megfelelő óvadékok helyezésére. Az óvadék követelése jogos és méltányos, mert egy forgalmas helyen a főpincér naponta sok milliót vesz be és

mindenképpen megokolta, hogy az üzlet tulajdonosa az alkalmazottainál levő pénzt biztosítottan lássa.

A régi szolid üzemeknél az óvadék sohasem nagyobb, mint amennyire éppen szüksége van és a tulajdonos nem az óvadék nagysága, hanem a jelentkezők kvalitása szerint válogatja meg alkalmazottait. Vannak azonban olyan új üzemek, amelyek az alkalmazottaktól beszedett óvadékokat, mint *forgatókét használandó*, legtöbbször az alkalmazott belegezésével s így el is vesztették. Vannak Budapesten előkelő éttermek, amelyeknek főpincére 250—300 milliót kénytelen a tulajdonos vagy bérlő rendelkezésére bocsátani, hogy állást kaphasson. Vannak üzemek, amelyekben hivatalos szakmabeli alkalmazott alig egy-kettő van, vagy egyáltalán nincs, mert a dolgozó régi alkalmazottak közül csak igen kevés tudja deponálni a megkövetelt horribilis óvadékokat. A rendőrségen tucatjával hevernek a feljelentések azok ellen a vállalkozók ellen, akik az óvadékokat elvesztették.

Az óvadékkal történt visszaélések sorozata arra indította az alkalmazottakat is, hogy mozgalmat indítsanak és az óvadék elhanyagolt ügyét hatóságig intézkedéssel rendezzék. A Keresztényszocialista Szállodai és Éttermi Alkalmazottak Egyesülete azzal a tervvel foglalkozik, hogy

minél előbb országos nagygyűlést hív össze és érintkezése lép az illetékes fórumokkal, hogy ezt a fontos ügyet a munkaadók és az alkalmazottak közös megállapodásával, kölcsönös megértéssel, igazságosan rendezzék.

Az egyesület elnöke már kidolgozott egy tervezetet, amely véleményük szerint alkalmas volna arra, hogy annak alapján megkezdjék a tárgyalást. A tervezet a következő:

1. Az óvadék a m. kir. Postatakarékpénztárba teendő le. 2. Az óvadékok kizárólag bejegyzett cég, vállalat, vagy üzletlajdonos követelheti olyan szakmához tartozó alkalmazottól, aki az általa vállalt állást személyesen tölti be. 3. Az óvadék elhelyezésére külön csekk szolgál, amelyet az óvadékok letévé alkalmazzák és a vállalkozó a Postatakarékpénztár hivatalos helyiségben a betevőskor és az óvadék felszabadulásakor személyesen aláír. 4. A Postatakarékpénztárba betett óvadékról mindkét fél elismervényt kap. 5. Az óvadék mindaddig a Postatakarékpénztárban marad, amíg a betevőt az óvadék kötelezettsége alól fel nem mentik, vagy állását el nem hagyja. 6. Az óvadék felett egyik fél a másik megkérdése nélkül nem rendelkezhetik. 7. Az óvadék összege után járó kamat a betevőt illeti, az esetleges kezelési költség a vállalkozót terheli. 8. Aki ez ellen a megállapodás ellen vét és a Postatakarékpénztár megfélemlítésével ad, vagy vesz fel óvadékokat, azt megfelelően büntetik.

Hangoztatják az egyesületben, hogy ez a tervezet csak nyers formabontás és alkalmazottak kívánságainak és a legteljesebb megértéssel és előzetességgel hajlandók minden tárgyalásra, de el vannak szánva arra, hogy az óvadék ügyét végre gyökeresen rendezzék.

Az óvadék-akció ügye ott találkozik a vendéglősök, szállodások és kávéskor hasonló akciójával, hogy ezek is követelik az óvadéki végleges rendezését. Lehet, hogy ebből heves küzdelem kerekedik, de mindenesetre tisztulni fog a helyzet, véget érnek a heves támadások a szállodás, vendéglős és kávésszakma általánossága ellen. A rendezés, ügylátszik, már nem késhetik sokáig.

Ácsos nagy beszálló-vendéglő
mozival együtt **bérbeadó.** Érdeklődők forduljanak
dr. DEZSŐ PÁL ügyvédhez, GYŐR.

Stauffer dobozos
ementáli
legfinomabb márka
Központi gyártelep: Répcelak, Vas m.

VILÁNYI PEZSGÓ
Schaumburg-Lippe herceg udvari pincéje
Vilány
Központi irodája:
Budapest, V., Nádor u. 16

MI UJSÁG?

Rendeletlenül akarják szabályozni az országos és hetivásárok megtartásának időpontját. A kereskedelemügyi minisztérium a nép vallásos érzésének fenntartására és fejlesztésére való tekintettel már 1922. évben felhívta a törvényhatóságokat, iparkodjanak oda hatni, hogy a területükön megtartani szokott országos és hetivásárok időpontját vasárnap helyett hétköznapra tegyék át. Most újában azok a városok és községek, amelyek még mindig nem lérték át a hétköznapra vásárterminusokra, újabb felhívást kaptak ez utasítás végrehajtására. Értesülünk szerint hivatalos részről az a terv, hogy amennyiben a most már másodikban megismételt felhívás nem fog eredményre vezetni, **rendeletlenül szabályozzák a kérdést, még pedig olyként, hogy az országos és hetivásároknak vasárnap vagy ünnepponnapon való megtartását 1927. január 1-jétől kezdve megtiltják.**

Felvétele a budafoki pincemesteri tanfolyamra. A budafoki m. kir. pincemesteri szaksiskolába az 1926. évi szeptember 16-án kezdődő és 12 hónapig tartó 1926/27. tanévre tanulók felvétele céljából pályázatot hirdet. A tanfolyam célja, hogy az arra felvett tanulók az oszkeri borkészítésben elméletileg és főleg gyakorlatilag rendszeresen és alaposan kiképeztesseken. Felvételi feltételek: 1. születési anyakönyvi kivonat, 2. a kétféle tanfolyamú hazai szőlészeti és borszárti szakiskolák valamelyikének sikeres elvégzését tanúsító eredeti bizonyítvány, 3. a pincében való állandó foglalkozásra alkalmas, ép, erős, egészséges testalkotást igazoló orvosi bizonyítvány, 4. községi erkölcsi bizonyítvány a folyamodó eddigi magaviseletéről, 5. a szülők, vagy gyám beleegyezése és kötelező nyilatkozata arról, hogy a felvett tanulót a szakiskola teljes befejezése előtt a tanfolyamról ki nem veszik s hogy az alábbi 6 pont értelmében fizetően táppidőfizetési kötelezettségnek pontosan eleget fognak tenni. Ha a pályázó nagykorú, huszoneg éreműlő kötelező nyilatkozatot két nagykorú tanu előzettséggel saját maga tartozik kiállítani, 6. a felvett tanulók a tanfolyamon lakást és teljes ellátást kapnak s ezért havonta 20, azaz húsz pengő ellátási díjat tartoznak negyedévenként a tanfolyam pénztárába előre befizetni.

A Magyar Szállodások, Vendéglősök és Korcsárosok Országos Szövetsége ez évben október 18—20-án tartja meg szokásos évi kongresszusát. Ezért közli tagjaival, hogy az aug. 18-iki vendéglőskongresszushoz nincsen szerves köze, bár semmi kifogása sincs az ellen, hogy tagjai bármely általános szakérdeki nagygyűlésen részt vegyenek.

Olvasókör mint korcsma. Nem is tudtuk eddig, hogy Ruszinszékben egy *Kostova-Pásztyli* nevű község is létezik. Egy ruszin embertől tudtuk ezt meg, aki elmondta azt is, a község arról nevezetes, hogy olvasókörre van, ahol könyvek helyett pálinkás- és sörösüvegcsé sorakoznak a polcokon. Úgy értesülünk, hogy aruzsinjólakotyi referátus már intézkedett az *olvasókör* korsmaengedélyének megvonása iránt, abból a meggyőződésből indulva ki, hogy egy olvasókörnek az volna a hivatása, hogy a "spiritus" a könyvekétől és ne pálinkásüvegcsékből szivárojon bele a kostova-pásztyli koponyákba.

Az Ipartestületek Országos Szövetsége és a magyar kézműves- és kisiparosság idei kongresszusát augusztus 20. és 21. napjain *Mohácson* rendezi meg, a mohácsi vásár 400 éves évtor-dulójával kapcsolatos ünnepségek keretében. A kongresszus *első napján*, augusztus 20-án, Szent István napján, pénteken délután 4 órakor lesz a kongresszus ünnepélyes megnyitása (az elnöki megnyitással, az üdvözlésekkel s az ügyrend megállapításával); utána 7 órakor közvacsora s a másnap tárgyalás előzetes megbeszélése; a kongresszus *második napján*,

augusztus 21-én, szombaton, reggel 9 órakor kezdődik a napirendre tűzött ügyek tárgyalása, a tárgysorozat kimerüléséig (1 órától 4-ig ebéd-szünettel). A tárgysorozatnak a vendéglős-ipart érdeklő pontjai: Az adósérelmek, az ipartörvény revíziója. A kontrákerdés általában s az ú. n. szakvizsgálatok ügye; a beteglegye-zéssel kapcsolatos sérelmek, tiltakozás a munkanélküliség esetére szóló biztosítás szervezte ellen; az *ipartestületi reform*, közös városi és járási ipartestületek engedélyezése, a kézműveskamara ügye; végül a tanonckérdés egyöntetű rendezése. A kongresszuson résztvevők augusztus 19-én, csütörtökön, akár 20-án, pénteken reggel érkezhetnek: a Mohácson működő bizottság elszállásolásukról, érkezési alkalmukról s kellő szórakoztatásukról gondoskodik. A kongresszusra utazó iparosok és családtagjaik részére az összes vasúti vonalakon, valamint a dunai hajókon 50% -os menetdíjkezdvevény engedélyeztetett. Amennyiben elegendő résztvevő jelentkezik, az Iposz augusztus 19-én Budapestről külön hajóval viszi le a kongresszusra indulókat; a kongresszus utáni vasárnap (augusztus 22-én) pedig Pécsre és Bajára rendez kirándulást.

A pesti kenyérfogyasztás 81-3 százalékkal csökkent. A pékek és a malomok állandóan panaszkodnak a kenyérfogyasztás nagy hanyatlásáról, sőt a fővárosi sütők nem egyszer erre hivatkoznak, amikor a kenyert drágították. A fővárosi statisztikai hivatal értesítést tett közzé a kenyérfogyasztás csökkenéséről. 1920-tól 1925-ig 81-3 százalékkal csökkent volna a budapesti kenyérfogyasztás. 1923-tól 1925 végéig 68-1 százalékos, 1924—1925-ig 48-4 százalékos és végül 1926 első hónapjában 37-7 százalékos csökkenés van a pesti kenyérfogyasztásban. A legtöbb kenyert 1922-ben fogyasztotta Budapest, amikor 20-2 percentum emelkedett a kenyérfogyalom, ebben az évben több munkaadalom kínálkozott és ez meglátszik a kenyérfogyasztáson is.

Szesztalmon Szent István napján. A vasárnap szesztalmon, mint értesülünk, az idei Szent István napra is teljesen érvényben marad, az előző nap este 6 órakor kezdődik és tart a Szent István napot követő reggeli 6 óráig. Ezen idő alatt égetett szeszest italokat vendéglős és korcsmahelyiségekben kiszolgáltatni szigorúan tilos. Egyetlen kivétel a teához szokásos rummenyiség.

"Etofon" a szalonban. A zenekedvelő közönség igaz örömeire oly jelentős tökéleteségi fokot ért el a legutóbbi időkben a modern beszélőgép, hogy valóban nincs már a legcsekélyebb művelzetben differencia sem, akár életben hallottuk Carusot, akár pedig a Sternberg-féle "szalonetofon" tolmácsolásában. A *Sternberg-cég* Rákóczi út 60. sz. "Zenepalotájában" komoly érdeklődőknek vételkeszker nélkül bemutatják a legújabb bálmatolás etofon-mo-delleket.

IPARSÓ

hűtésre, jégszázásra, fagyaltkészítésre
a **Sóelosztó-Bizottságnál**
Budapest, V., Vilmos császár út 32.
(Telefonszám: 73—39) igényelhető

Sörccsapok, szerelvények, javítások **Mika Rézárúgyár, Budapest VII., Kazinczy ucca 47. Telefon: József 128-27**

IVANOVSZKY A. BORKERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Budapest,

csak Baross utca 84., Szűz utca sarok.

Telefon József 130-35.

Telefon József 130-35.

A kaució miatt. Az idei nyáron az Angol-Park kávéházi bérletét Braun Simon Sándor kapta meg, aki minden vagyonát belefektette új üzletébe. A leggyönyörűbb reménységekkel indult neki a nyárnak. Számításait azonban keresztelte a rossz időjárás. Csaknem napoként megförtélt, hogy 2000 vendég számára rendezkedett be, de hirtelen megeredt az ég csatornája és a záporosd elmosta az egész várható forgalmat. Egy darabig csak bírta valahogy a bérlo a költségeket, de egyre mára felmondta állásukat a kauciók alkalmazottak, akik közül Orbán Sándorné pénztárosok 15 millió koronát és Müller Sándor főpincér 30 millió koronát követelt vissza. Braun egy darabig hittegette őket, hogy majd csak megfordul az időjárás és a jövdelemből vissza tudja téríteni fizetésüket, de ezek türelmetlenek voltak és sikkasztás büntete címén megítették Braun ellen a feljelentést. Braunt előállították a főkapitányságra, ahol azzal védekezett, hogy a *kauciók alkalmazottak felhatalmazták őt arra, hogy készpénz-óvadékjukat az üzletbe befektesse, annyira, hogy kamatot is kellett neki fizetnie.* A két paraszton azonban tagadta ezt és azt állították, hogy ők kifejezetten óvadéknak, nem pedig kölcsönszerűen adták át Braunnak a pénzüket. A rendőrség sértettek és a tanuk kihallgatása után Braun Simon Sándort átszállította az ügyészség Markó-utcai fogházába. Az ügy Nagy Pál dr. soros vizsgálóbíró elé került, aki végleg dönt majd a dolgról.

Az özevgyi jog. Érdekes döntés történt az özevgyi ipari jogot illetőleg mostanában. Ha az özevgy az iparág folytatását ellejeleti vagy elmulasztja bejelenteni az iparhatóságok az Iparos halála után az 1922. évi XII. t.-c. 7. §-ában foglalt határidőn belül, ez még nem vonja maga után az özevgyi jog megszűnését. Csak a törvény 126. §-ának 1. pontja alapján meghatározott kihágási büntetés alkalmazható.

Egy bokodi gazdálkodó 250 dollárja. Pula József bokodi gazda néhány hónappal ezelőtt eladta birtokát 1500 dollárért, mert családjával együtt Kanadába akart kivándorolni. El is utaztak Amsterdamba, de miután ott sem tudott beutazási engedélyhez jutni, visszatért Magyarországra. Pula családját hazaküldte Bokodra, ő pedig egy napig a fővárosban maradt s több korcsmát végig látogatott. Csakhamar híre járt az ucca könnyűvérű hölgyei körében, hogy gazdag amerikai magyar jár a környéken. Mind többen és többen csatlakoztak Pulához és segítettek könnyíteni a pénzén. Schwarz Jenő vígucsei korcsmájában 800 ezer korona árú italt fogyasztott Pula és társasága, aki másnap egy hűvösölvögyi padon ébredt föl. Kijózanodva visszaemlékezett arra, hogy Schwarz Jenő korcsmáros és főpincére, Klein László 250 dollárt követeltek tőle, amit ő ki is fizetett. Pula följelentést tett a rendőrségen,

amely a korcsmároson és a főpincéren kívül még öt embert tartóztatott le. Schwarz és Klein időközben visszatérítették Pulának a 250 dollárt, mire a vizsgálóbíró errendelte szabadlábra helyezését. A vendéglős bizonyítani akarja, hogy a dollárokat Pula az elfogyasztott drága borokért adta, így a megrehuroltaása jogtalan volt.

Leszártak egy pincért. Borzalmas tragédia történt Budapesten, a Szondi utcán és az Aréna út sarkán levő Kéményspró vendéglőben. Preisinger Gyula 33 éves üzletvezető konyhacéslé hábtársúta Horváth Ernő 20 éves pincért, akit a mentők haldokolva szállítottak a Rókus kórházba. A városi letölt Kéményspró vendéglőt évek óta nagyszámban keresie fel a közönség. Vasárnap délen is nagyobb társaság jött ő szze és a pincérnek sietek, hogy a nagyszámú vendégsereget mielőbb kiszolgálják. A konyhában a pincérök türelmetlenül kététek a megrendelt ételk mielőbbi kiadását. A türelmetlenkedők között volt Horváth Ernő pincér is, aki kért Preisinger Gyula üzletvezetőt, adja át neki az ételket. Preisinger szikokkal támadta a pincérre, mire Horváth kijelentette, hogy panasz tesz a főnöknek. Horváth letette az ételt és megfordult, hogy kimenjen a konyhából. Ebben a pillanatban Preisinger felkapott egy nagy konyhakést, utána-iramodott a pincérnek és a kést a hátába szúrta. Horváth hangos jajkiáltással összeesett. A kés a lapockája között megakadt és a hátában maradt. A pincérök az első rémületből felocsudva Horváth segítségére siettek, mások meg Preisingerrel támadtak, aki erre hangosan kiabálta: „Mindentek megölök, aki hozzám nyúl!” A dühöngő ember csak az elsőléti restörnek sikerült ártalmatlanná tenni és előállítani a főkapitányságra, ahol őriz-teké. Horváthot haldokolva szállították a Rókus kórházba.

Zavarok a termelői borkimérések körül. Szinte naponta fordulnak a termelők a Magyar Szőlősgazdák Szövetségéhez panaszokkal, melyek a 16.152/926. számú pénzügyminiszteri rendelettel kapcsolatban keletkeztek és keletkeznek. Elsősorban nem kapta meg minden termelő, akit kérte és főleg azok nem, akik nagyobb szőlőbirtokkal bírnak. A pénzügyminisztérium illetékes osztálya ugyanis arra az álláspontra helyezkedik, hogy ez a rendelet csupán a kis-exisztenciákra vonatkozik. További panaszok a *fogyasztási adó* körül merülnek fel. A régi italmérségi jog szerint ugyanis ez a kedvezmény elmulik, kimérés esetén. Kérdést intéztünk a pénzügyminisztériumhoz ezügyben, ahol *Poller-mann* min. tan. azt válaszolta, hogy a szőlő-tulajdonos saját maga és munkásai által elfogyasztott borai után továbbra is az 50%-os kedvezményes fogyasztási adót fizeti. A harmadik panasz az, hogy újabban azok a termelő, akik kedvezményként kapott kimérésekkel bírnak, ki vannak téve a *kereseti adókövetés* lehetőségének. Való igaz, hogy akik kiméréssel bírnak, kereseti adót fizetnek, de ezt eddig alig vonatkoztatták a legújabb rendelet alapján adott termelői kimérésekre. Kétszeres egyenes adó terhelné a bort, a földadót, meg a kereseti adót.

A borforgalom a nagykereskedelem részére újból lehetetlen lett, mert a termelők nem válnak meg áruiktól szívesen. Inkább kényszereladások történnek ma is és főleg Tolna, Baranya vármegyében járnak a kereskedelmi

cégek megbízottai, ahol aránylag a legalacsonyabb volt a bor ára. Ma már itti is emelkedtek az árak. Az áremelkedést a nyugati államok borárainak emelkedése is elősegíti és főleg az olasz áru emelkedésének van nagyobb hatása. A nyugati államokban bár nagyobb peronospór-járvány nem volt, mégis bizonyos károkat észleltek, így hogy a terméskültások ott sem a legrozásabbak. Állalában a szőlőmivelés az eddigiek szerint nem jó, sőt sok helyen katasztrófálisan rossz. A visszedeztetett vonal a Balaton déli oldalánl szűnik meg, majd félköralakban Kiskunmajsáig tart, ahonnan fellelé az ország keleti, északnyugati részei mind nagy károktól szenvednek. A beállott száraz idő folytán a peronospóra nem terjed tovább s így az okozott károkat meg lehet becsülni. Az Allódon, Heves megyében, Nyírségben és Tokajhegyalján a károk igen lényegesek. Különösen a kistermelők terméskültása csappant meg. Más vidéken azonban fűrhető jó, sőt egész kifogástalan szőlők is vannak, így hogy állalában még mindig egy normálisanl valamivel kisebb termésre van kilátás, amennyiben szűret előtt más károk nem jönnek köze. A leírt okoknál fogva az óborok ára igen szilárd. A kereslet elég élenk és emelkedő árak mellett az utóbbi időben nagyobb mennyiségű adattak el. Különösen alacsonyabb fokú tömegborok iránt van kereslet. 10%-os borokért 3500—4000 koronát fizetnek literenkint, míg a magasabb fokú borokért Malligand-fokonkint 400—450 koronát fizetnek.

Jégszekrények, sörkimérőkészülékek

gyártása

WIESEL ADOLF

Budapest, VI., Vilmos császár út 47. Telefon: 91—20

Szent István Portersör

a Polgári Serfözde
páratlan
sörkülönlegessége

Hunnia divatárúház

Budapest, IV., Calvin tér 6. szám

Mélyen leszállított árak

Konyharuha	9.000 K
Étkezőszalvéta	16.000 K
Törülköző, méterje	15.000 K
Damaszt-abrosz, la, 6 szem.	90.000 K
Damaszt-abrosz, fehér, méterje	48.000 K
Színes kertibrosz, darabja	85.000 K

A Balatoni Szövetség borászati, kertészeti és ipari kiállítása. A balatonfüredi Blaha Lujza emléktelepezen napján, országos ünnepély keretében, szept. 12-én nyílik meg a Balatoni Szövetség tizedik borászati, kertészeti és ipari kiállítása Balatonfüred-fürdőn a gyógy-épület területén és tart szept. 19-ig. A Balatoni Szövetség a járási gazdakörökkel és iparüzemekkel karöltve rendezi. Bejelentések is a Balatoni Szövetségekkel Balaton-fürdőre intendórok. A kiállítók arany-, ezüst-, bronz-érmeket és kiállítási díszokleveleket nyernek. Kiállítási csoportok: a) borkóstoló, borvásár és borkiállítás; b) gyümölcs- és virágkiállítás; c) zöldség, főzelék, szemes-teremtyű, konzerv, méz stb.; d) mező-, kert-, szőlő- és borkészítési gépek; e) kisipar és házipár; f) képző- és iparművészet. Tanulók tantárgaik díjmenésére látogathatják a kiállítást, amely ezúttal is bizonyára éppoly nagy érdeklődésre és látogatottságra tarthat számot, mint az elmúlt esztendőben.

A Sörszanatórium tolvajait elfogták. Haldsz Gyula, a budapesti Erzsébet-Sörszanatórium tulajdonosa, a főkapitányságon feljelentést tett, melyben előadta, hogy tüzletéből naponta tűnnek el a legértékesebb ezüst evőeszközök, *Poldák* Imre detektív csakhamar elfogta a tolvajait. Megállapították, hogy egy elegánsan öltözött idősebb úriasszony volt a tettes, aki innen vitt ebédet kutyájának és miközben a kutya eledelét összeszedte, értékes ezüst evőeszközöket rejtett el magánál. Az úriasszonyt minap rajtakapták és előállították a főkapitányságon, ahol megállapították, hogy özv. *Petrík* Pálné, szül. Krausz Máriának hívják és egy kereskedőnek a felesége. *Petrík* Pálnét őrizetbe helyezték.

Magyar bor Japánban? Budapestre érkezett Japán egyik legjelentősebb belyógyásza, Nishikawa *Yoshikata* dr., a japán császári kezelőgyósa, aki ebben a minőségében már 15 év óta működik és aki már öt hónapja európai tanulmányúton van. Az orvosprofesszor *Reizer* József, a budapesti japán császári konzulátus titkárnak kíséretében a napokban kihallgatáson jelent meg a földművelésügyi minisztériumnak, melynek több mint egy óra hosszat folyt. A kihallgatás folyamán Nishikawa dr. behatóan érdeklődött a magyar borok Japánba szállíthatóságáért. Az orvosprofesszor kijelentette, hogy a magyar bor minden tekintetben megfelel a japán igényeknek, előterjesztést tesz a császári udvar borszükegységének magyar borral való ellátására. A japán vendég megtekintette a budafoki állami borpincészetet, ahol pontos jegyzeteket készített magának az egyes borfajták minőségéről és tulajdonságáról.

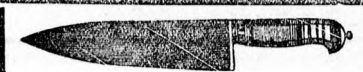
Üzletátvétel. *Horváth* Mihály, a Munkácsy-kávéház egykori tulajdonosa, a kávépartestületnek a múlt években előjárósági tagja, megvette a Rottenbiller és Dob-ucca sarkán lévő „Makkhites” éttermet a házsal együtt.

Óriás pécsi szőlőtké. A „Leipzig-er Zeitung”-ban szó volt egy Németországban diszoló szőlőtkéről, amely fának is beillik. Hasonló szőlőtké nálunk Pécsen is van, bár annak napjai meg vannak számlálva, amennyiben a dr. *Kasza* György tulajdonát képező Papnövelde u. 6. sz. ház, amelynek udvarán a szőlőtké díszlik, nemcsak részben lebontásra kerül és az új építkezésnél e tőke a kivágástól meg nem menthető. Ezt a szőlőtkét 1841. évben a volt fiúmei alkalmányzó ültette. Gyönyörű fejlődését a tőke az 1861—1893. közötti években érte el. A filloxera vele szemben ügylázni kezdetlenül volt a fejlődésében csak akkor állt meg és kezdett némileg sorvadni, amikor 1893. év körül a szomszédház építései alkalmából az alapozásnál karvastagságnyi gyökereit megcsönkítették. Mindezek ellenére még ma is aránylag egészséges, termőképes és még sokáig vegetálhatna. A tőke méretei a következők: Hossza 23 méter, kerülete a tövön 98 cm. Fajtajára nézve „Piros keszkecsőcsű”. Érdemes volna fényképét, esetleg törzsének egy részét a múzeumba elhelyezni.

Felolós szerkesztő, kiadó és látványos Dr. KISS ISTVÁNNÉ.

KLEIN GYULA ÉS TÁRSA vas-, rézbútor- és sodronyágybetétgyára, Budapest, VII., Dob ucca 58. sz. **Szálloda- és penzió-** berendezések elsőrendű kivitelben. Javítást, fényezést, újjalakítást a legolcsóbban vállalunk.

SZALLODA-, kórház- és szanatórium-berendezések legolcsóbban: **E. E. E. E. E. E. E. E. E.** vasbútorgyártónál, Budapest, VIII., Bezerédi ucca 4. szám.

SCHULEK SÁNDOR műkéses-mester Budapest, VII., Király ucca 3. Telefon: J. 128—19 **Valódi francia szakácskészek nagy választékban!** Mindennemű vészeskés, evőkés és villák javítását, visszaforrasztását, valamint elkopott késpengék pótlását olcsón és gyorsan vállalom.

Okos ember ha vendéglőt venni vagy eladni akar a „Vendéglősök Lapjában” hirdeti!

A. MALÁTA-PEZSGÓ-SÖR
HOGYHA MINDIG IZZSA, EGÉSZSÉGÉT S PÉNZÉ EGYSÉRT SÉJT JUTTALOMKÉNT KAPJA VISSZA. GYÁRTJA A FŐVÁROSI SÖRFŐZŐ R.T. KÖRNYÁN

Csepeli kerületi kapitányság.

Szám: ad 534/926. kh. **Ítélet-kivonat.** A csepeli kerületi kapitányság, mint rendőri büntetőbírótság **Filipp Sámuel** budapesti születésű, 67 éves r. kath. vall., korcsmáros, csepeli (Duna ucca 29. sz.) lakos, mert víz hozzáadásával bort hamisított és vízzel hamisított bort forgalomba hozott összesen 1,300.000 korona pénzbüntetésre s a felmerült költségek megfizetésére ítélte. Csepel, 1926. július hó 19-én. **Csepeli rendőrkapitányság.**

Vendéglői asztaltűzhely három lyukkal, légűtővel, igen jó állapotban, juttatva eladó. Megtekinthető: Budapest, VII., Erzsébet t. 17. sz. Felvilágosítást ad: **T. 40—II, Németh.**

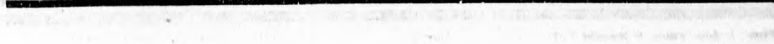
Szállodák, vendéglők, kávéházak részére különleges ruhatisztítás és mosás. Kizárólag szappannal mosunk. **SCHILLINGER ANNA** Gőzmosóglyár R.-T. Budapest, VI., Vörösmarty ucca 47/B

BRUCK J. HENRIK **VASBÚTORGYÁROS BUDAPEST** Mintaraktár: **VI., Andrassy út 38.** Gyár: **IX., Liliom ucca 8.** **Gyártmányai:** **Vasbútorok, rézbútorok, sodronyágybetétek, kertibútorok, gyermek-kocsik** Szállodai és éttermi berendezéseket a legjutányosabb árban a lehető legkedvezőbb fizetési feltételek mellett vállalom.

Kedvezmény lapunk t. Olvasóinak! **ÁTMENT A KÖZTUDATBA,** hogy a legtekélyesebb művészi fényképeket **DISKAY** művészi fényképező mester készítte! Budapest, VII., Rákóczi út 74. Speciálista menyasszonyi, gyermek- és csoportfényképekben. Fényképnagyítások olaj, akvarell és pasztell kivitelben. **Életnagyságú fénykép nagytársa papírral keretelt bármely kis fénykép után csak 270.000K** Szavatolok a képek művészi kiviteléért. **Fiók: MONA LISA, Budapest, III., Zsigmond ucca 36. szám**

Szelvény. 3144. szám Ezen szelvény birtokosa **DISKAY** fényképező mesternél Budapest, VII., Rákóczi út 74., vagy **MONA LISA** műteremben, Budapest, III. ker., Zsigmond ucca 36. szám alatt **30% engedményt kap**

Cardo Egyes szálloda- és teljes szállodaberendezések Szegedi Bútorgyár R.-T. világhírű „Szalvónia” tömörfabútorai „Cardo” faipari és bútorkereskedelmi r.-t., Budapest, VII., Klauzál ucca 8. sz. Telefon: József II-54

Aradi ucca környékén, a Teréz körút közelében lévő **Értékes cöljaira** alkalmas nagy üzemhelyiséget keresünk. Ajánlatokat a feltöltött részletes ismertetésével „Értékes” jellegű **Rudolf Mosse hírdetőadás, Budapest, VI., Podmaniczky ucca 49. szám** körüli.

SALZER J.

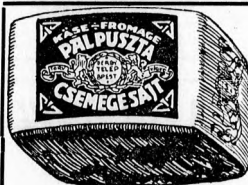
Iroda és raktár:

Budapest, IV., Ferenc József rakpart 15.
Alapítási év 1887 Telefon: J. 101-30Gyárt: pecsenyédíszeket, halpapirokat, tortapapirokat, süteményhüvelyeket, modern szervírozáshoz papírszalvétákat és papírabroszokat
Gyártelep: VI., Lehel uca 9. szám**Otrantó szardellagyúruével**izlésees üvegcsomagolással minden vendéglös italforgaszát emeli. Nem kell a csomagolást eldobni, az üvegezt visszatérítünk. Kapható: **Kelettengeri Halkonzervgyár Otrantó-osztálya, Budapest, Hungária körút 84.** és minden jobb csmegeüzletben. Telefon: L. 972-23**JOEL BUDAPEST, V., DOROTTYA UTCA 9.**
Telefon: 38-20 Alapított 1858.

Szállodai és éttermi fehérmeműek:

Asztalmenüekkerti abroszok, len- és pamutvásznak, törülők **eredeti gyári árakon****BORTÖRVÉNYKIVONAT
BORNILVÁNTARTÓ FÜZET
ÁRÚJEGYZÉK és
MINDEN ÜZLETI KÖNYV**

a "Patria" Irodalmi Vállalat és Nyomdai R.-T. nyomtatványosztályában, Budapest, IX., Üllői út 25. szám szerződésbe

Kristály ásványvízSZENT LUKÁCS-FÖRDŐ
Budapest, III., Zsigmond utca
25-27. szám. Telefon: 43-90

Garantált teljes zsírtartalma

sajtjaink

mindent beszerezhetők: Pálpusztasajt, Derby-sajt, Romadour, Imperial, Óvári, Trappista, Casino, Roquefort, Roquefort dobozos

DERBY Sajt- és Vajtermelő Részvénytársaság
Központi Árdótelep: Budapest, VIII., Tömbe uca 33/a
Telefon: József 61-10**HERCZEG WINDISCHGRAETZ LAJOS
PINCÉSZETEI****TOKAJ SÁROSPATAK**
Központi Iroda:
BUDAPEST, IV., VÁCI UTCA 27-33. (Piaristák palotája)
Telefon: 66-20, 106-14**TOKAJI KONYAK
A LEGJOBB**Első Tokaji
Konyakgyár
R.-T. Tokaj**Engl Bernát és Tsa R.-T.**
Budapest, Központi Szeszfőzde
Ajánlja: mindennemű gyümölcsपालinkáját**KOVÁCS
TESTVÉREK**
SZOBAFESTŐ, MÁZOLÓ ÉS FÉNYEZŐ.
BUDAPEST VIII. NAPU.
36. TEL. JÓZS. 76-36.
K G V**„HATTYÚ“ FEHÉRMEMŰ-
KÖLCSÖNZŐ VÁLLALAT**
Budapest, V., Katona József utca 41., Margithidnél
Telefon: 46-86 és 159-60 SZÁLLÍT:
Asztalterítő
asztalkendőt, pincértörőt, konyharuhát
morsékt kölesondíjert. (A kölesondíjban mosás,
használati és szállítási díjak beffoglaltatnak.)
☎ Telefonhívásra megbízottunkat kiküldjük**TEAVAJ** helyett használjon
legfinomabb
„Binikum“
TEA-MARGARINT
amely a teavajjal teljesen pótolja.
BIEN S. FIAL zsíráru gyár
Budapest, VII., Nagydíófa utca 7.
Telefon: József 128-48**Háztartási, urasági
vendéglői, intézeti TŰZHELYEK****LAKOS LAJOS takaréktűzhelygyár r.-t.**
BUDAPESTKözponti iroda és gyár:
VIII., Bezerey utca 8. Telefon: József. 21-34
Városi üzlet és raktár:
IV., Váci u. 40. (Trányi u. sarok). Telefon: József 153-52**Hálók, ebédlok, úriszobák,**
háromajtós szekrények, konyhák, garnitúrák, sezónok,
ebédlasztalok. Kerti asztalok, székek fix és össze-
csukhatók, hajlított székek gyári áron.**„Szabó“ „Ecclesia“ városi lerakat.**
Budapest, IV., Magyar uca 1. (Kossuth Lajos u. sarok)
Telefon: József 154-16**MOHAI
ÁGNES**természetes szónsavas ásványvíz.
Mindn vendégüzletben, kávéházban
1/2 liter 4000 korona**Gróf Somssich
Tihámér**
borgazdasága, Részv.-Társaság
Kitüntetett borai a legfelsőbb
körök asztalának díze.
Palackbani eladás:
Budapest, VI., Teréz körút 9.
Telefon: 142-85.**Popper Mór és Lipót r.-t., Budapest, X., Kőbánya**Telefon:
József 59-78Ajánlja kiváló borait a budapesti
és környékbeli vendéglősök szíves figyelmébe.Telefon:
József 59-78